

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 16 lutego 1981 r.

w sprawie czasu pracy i zasad wprowadzania w uspołecznionych zakładach pracy dodatkowych dni wolnych od pracy w 1981 r.

Na podstawie art. 129 § 2, art. 145 i art. 150 Kodeksu pracy (Dz. U. z 1974 r. Nr 24, poz. 141 i z 1975 r. Nr 16, poz. 91) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Ustala się w 1981 r. w uspołecznionych zakładach pracy czas pracy w wymiarze średnio 42 godzin tygodniowo, przyjmując za podstawę następujące rozkłady czasu pracy i okresy rozliczeniowe:

- 1) czterotygodniowy, obejmujący trzy tygodnie pracy pięciodniowej w wymiarze 40 godzin tygodniowo oraz jeden tydzień pracy sześciodniowej w wymiarze 48 godzin; przy tym rozkładzie czasu pracy liczba dodatkowych dni wolnych od pracy wynosi 38,
- 2) trzytygodniowy, obejmujący dwa tygodnie pracy pięciodniowej w wymiarze 40 godzin pracy tygodniowo oraz jeden tydzień pracy sześciodniowej w wymiarze 46 godzin; przy tym rozkładzie czasu pracy liczba dodatkowych dni wolnych od pracy wynosi 34,
- 3) dwutygodniowy, obejmujący jeden tydzień pracy pięciodniowej w wymiarze 40 godzin tygodniowo oraz jeden tydzień pracy sześciodniowej w wymiarze 48 godzin, z tym że wyrównanie wymiaru czasu pracy do 42 godzin średnio na tydzień i dodatkowych dni wolnych od pracy do 38 w roku następuje w okresie całego roku 1981 przez udzielenie dodatkowych dni wolnych od pracy w liczbie 12 w innych terminach (1 dzień za każdy miesiąc zatrudnienia w tym rozkładzie czasu pracy).

2. Soboty lub inne dni wolne od pracy, poza dniami ustawowo wolnymi od pracy, wynikające z rozkładów

czasu pracy, o których mowa w rozporządzeniu, są dodatkowymi dniami wolnymi od pracy.

3. Rozkłady czasu pracy i terminy dodatkowych dni wolnych od pracy ustalają kierownicy zakładów pracy w porozumieniu z zakładowymi przedstawicielstwami związków zawodowych, kierując się wytycznymi właściwych ministrów, kierowników urzędów centralnych, wojewodów i prezydentów miast stopnia wojewódzkiego, wydanymi po porozumieniu z właściwymi statutowo organami związków zawodowych.

4. Ministrowie, kierownicy urzędów centralnych, wojewodowie i prezydenci miast stopnia wojewódzkiego mogą — w granicach norm czasu pracy wymienionych w ust. 1 — wyrażać zgodę, na podstawie wniosków załóg podległych im zakładów pracy, na wprowadzenie większej liczby dodatkowych dni wolnych od pracy niż wynikająca z rozkładów czasu pracy wymienionych w ust. 1 pkt 1 i 2 przez przedłużenie dziennej normy czasu pracy, nie więcej niż do 8,5 godziny, w niektórych dniach tygodnia lub okresach sezonowego nasilenia działalności zakładu pracy.

5. Przy ustalaniu rozkładów czasu pracy, przewidujących dodatkowe dni wolne od pracy, kierownicy zakładów pracy powinni uwzględnić wymogi pełnego wykorzystania maszyn i urządzeń, pracy w ruchu ciągłym, pracy wielozmianowej oraz potrzeby utrzymania normalnego rytmu działalności gospodarczej i zaspokajania codziennych potrzeb społeczeństwa lub warunki organizacyjne (np. w przemyśle, handlu i usługach, w zakładach o sezonowym nasileniu działalności, w budownictwie, rol-

nictwie, komunikacji), a także zadania służb remontowych, konserwacyjnych, utrzymania ruchu oraz brygad załadunkowych i wyładunkowych.

§ 2. Przepis § 1 nie dotyczy pracowników, których tygodniowy czas pracy w dniu wejścia w życie rozporządzenia wynosi 42 godziny. Zasady skracania czasu pracy i udzielania dodatkowych dni wolnych od pracy dla tych pracowników — przyjmując, że ich czas pracy nie może być krótszy niż 40 godzin tygodniowo — ustalają:

- 1) Prezes Rady Ministrów dla pracowników naczelnych, centralnych i terenowych organów administracji państwowej oraz urzędów podległych naczelnym i centralnym organom administracji państwowej,
- 2) właściwy minister lub kierownik urzędu centralnego w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych oraz po porozumieniu z właściwymi statutowo organami związków zawodowych.

§ 3. Praca w granicach norm wynikających z § 1 nie stanowi pracy w godzinach nadliczbowych.

§ 4. Przy ustalaniu terminów dni wolnych od pracy w ramach okresów rozliczeniowych, wymienionych w § 1 ust. 1 pkt 1 i 2, należy zachować zasadę pięciodniowego tygodnia pracy także w tych tygodniach, w których przypadają święta: Poniedziałek Wielkanocny, Boże Ciało, Święto Odrodzenia Polski.

§ 5. 1. Podstawą rozliczenia czasu pracy pracowników zatrudnionych w systemie równoważnych norm czasu pracy jest 42-godzinny tydzień pracy.

2. Ministrowie i kierownicy urzędów centralnych w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych zwiększą o 12 w roku liczbę dni wolnych od pracy w czterotygodniowej organizacji pracy, działającej nieprzerwanie przez wszystkie dni w roku (1 dzień za każdy miesiąc zatrudnienia w tym systemie).

§ 6. Wymiar i rozkład czasu pracy pracowników zatrudnionych w skróconym czasie pracy z tytułu uciążliwych lub szkodliwych dla zdrowia warunków pracy określają odrębne przepisy.

§ 7. 1. Dodatkowe dni wolne od pracy, przypadające w okresie urlopu wypoczynkowego, są wliczane do urlopu.

2. Urlop wypoczynkowy nie może się rozpoczynać ani kończyć w dodatkowym dniu wolnym od pracy.

§ 8. 1. Stawki godzinowe pracowników wynagradzanych w czasowej lub akordowej formie płac zwiększa się proporcjonalnie do skrócenia czasu pracy w roku.

2. Skrócenie czasu pracy nie powoduje zmiany wysokości wynagrodzenia pracowników wypłacanego miesięcznie.

3. Minister Pracy, Płac i Spraw Socjalnych po porozumieniu z właściwymi statutowo organami związków zawodowych określa szczegółowe zasady zwiększania stawek wymienionych w ust. 1 oraz zasady wynagradzania pracowników w wypadkach, o których mowa w § 1 ust. 1 pkt 3 i ust. 4.

§ 9. 1. Pracownik, który na polecenie zakładu pracy pracował w dniu wyznaczonym jako dodatkowy dzień wolny od pracy, powinien w zamian otrzymać dzień wolny w innym wyznaczonym z góry terminie.

2. Pracownikowi, który w zamian nie otrzymuje dnia wolnego od pracy w innym wyznaczonym z góry terminie, przysługuje za każdą godzinę pracy wykonywanej w dniu wyznaczonym jako dodatkowy dzień wolny od pracy — oprócz normalnego wynagrodzenia — dodatek w wysokości 100% wynagrodzenia wynikającego z osobistego zaszerzowania pracownika.

§ 10. 1. Ministrowie, kierownicy urzędów centralnych oraz wojewodowie i prezydenci miast stopnia wojewódzkiego:

- 1) podejmą środki zapewniające realizację zadań planowych i sprawną obsługę ludności przez nadzorowane i podległe im zakłady pracy wobec konieczności dokonania zmian w rozkładach czasu pracy, wynikających z wprowadzenia dodatkowych dni wolnych od pracy,
- 2) zapewnią należyte przygotowanie organizacyjne podległych i nadzorowanych zakładów pracy do osiągnięcia wzrostu godzinowej wydajności pracy w stopniu kompensującym ubytek czasu pracy wynikający z wprowadzenia dodatkowych dni wolnych od pracy.

2. Wojewodowie i prezydenci miast stopnia wojewódzkiego, po zasięgnięciu opinii właściwych statutowo organów związków zawodowych, zapewnią koordynację realizacji udzielania dodatkowych dni wolnych od pracy na terenie województw (miast stopnia wojewódzkiego), ze szczególnym uwzględnieniem zapewnienia sprawnej działalności placówek służby zdrowia, żłobków, przedszkoli, handlu, usług bytowych oraz rozszerzenia zakresu usług kulturalnych i rekreacyjnych w dniach wolnych od pracy.

3. Ministrowie Oświaty i Wychowania oraz Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki mogą zmieniać liczbę i rozkład dni wolnych od zajęć w szkołach podstawowych i średnich oraz w szkolnictwie wyższym odpowiednio do przepisów § 1 ust. 1.

§ 11. Minister Pracy, Płac i Spraw Socjalnych po porozumieniu z właściwymi statutowo organami związków zawodowych przedstawi do dnia 30 września 1981 r. propozycje dalszego skracania czasu pracy, zakładające wprowadzenie docelowo zasady 40-godzinnego, pięciodniowego tygodnia pracy.

§ 12. 1. Liczba dodatkowych dni wolnych od pracy w 1981 r. jest jednakowa dla wszystkich pracowników objętych jednym z okresów rozliczeniowych, wymienionych w § 1 ust. 1 i 4.

2. Pracownicy, którzy wstrzymali się od pracy w dniach 10 i 24 stycznia br., mają odpowiednio mniejszą liczbę dni wolnych od pracy w miesiącu lutym br. Wynagrodzenie tych pracowników za styczeń odpowiada liczbie przepracowanych godzin. Za dni dodatkowo przepracowane w lutym przysługuje odrębne wynagrodzenie.

§ 13. Rozporządzenie nie dotyczy:

- 1) pracowników górnictwa, dla których zasady i tryb udzielania dodatkowych dni wolnych od pracy określają odrębne przepisy,
- 2) pracowników, których czas pracy regulują przepisy rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie czasu pracy i zasad wynagradzania za pracę w godzinach nadliczbowych pracowników zatrudnionych przy pilnowaniu,

3) pracowników zatrudnionych za granicą na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 1974 r. w sprawie niektórych praw i obowiązków pracowników skierowanych do pracy za granicą w celu realizacji budownictwa eksportowego i usług związanych z eksportem (Dz. U. z 1974 r. Nr 51, poz. 330 i z 1975 r. Nr 35, poz. 195),

4) nauczycieli i nauczycieli akademickich.

§ 14. Uprawnienia przewidziane w rozporządzeniu dla ministrów przysługują zarządom centralnych związków spółdzielni oraz zarządom głównym organizacji społecznych.

§ 15. W rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 20 listopada 1974 r. w sprawie czasu pracy i zasad wynagradzania za pracę w godzinach nadliczbowych pracowników

zatrudnionych przy pilnowaniu (Dz. U. Nr 45, poz. 270) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 2 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Czas pracy pracowników zatrudnionych przy pilnowaniu w miejscu stałym nie może przekraczać 12 godzin na dobę i 48 godzin przeciętnie na tydzień w przyjętym okresie rozliczeniowym czasu pracy, z tym że okres ten nie może być dłuższy niż 4 tygodnie.”,

2) w § 4 ust. 1 wyrazy: „56 godzin” zastępuje się wyrazami: „48 godzin”.

§ 16. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 1981 r., z tym że przepis § 15 wchodzi w życie z dniem 1 marca 1981 r.

Prezes Rady Ministrów: gen. armii W. Jaruzelski